

Llei 9/2003 del PATRIMONI CULTURAL D'ANDORRA

del 12 de juny, del patrimoni cultural d'Andorra

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 12 de juny del 2003 ha aprovat la següent:

Llei 9/2003, del 12 de juny, del patrimoni cultural d'Andorra

El patrimoni cultural constitueix un dels testimonis principals de la història, la identitat i la creativitat d'un país. És un deure essencial de la societat i dels poders públics preservar aquesta riquesa col·lectiva i transmetre-la en les millors condicions a les generacions futures. Tal com disposa l'article 34 de la Constitució del Principat d'Andorra, l'Estat ha de garantir la conservació, la promoció i la difusió del patrimoni històric, cultural i artístic. El Principat d'Andorra disposa ja de legislació de protecció del patrimoni cultural. Les ordinacions del 13 de juliol de 1964, del 4 de juny de 1970 i del 5 de juliol de 1988, i la Llei de protecció del patrimoni cultural-natural, del 9 de novembre de 1983, han contribuït a la conservació dels béns culturals d'Andorra. No obstant això, el nou marc jurídic que va comportar l'aprovació, l'any 1993, de la Constitució del Principat d'Andorra fa convenient la promulgació d'aquesta nova Llei del patrimoni cultural, que reuneix i potencia la normativa sobre protecció dels béns que integren aquest patrimoni. El capítol primer estableix un concepte ampli de patrimoni cultural, integrat no només pels elements de més relleu -que han de ser declarats béns d'interès cultural- sinó també per tots els béns que presenten els valors culturals que la Llei determina. Aquest capítol conté també la regulació del deure de les administracions públiques i de la societat en general de tutelar el patrimoni cultural, la regulació del Consell Assessor del Patrimoni Cultural i les normes sobre projecció exterior.

El capítol segon, relatiu al règim general de protecció del patrimoni cultural, estableix les normes aplicables a les diferents categories de béns integrants del patrimoni esmentat i se centra especialment en els béns d'interès cultural. Pel

que fa als immobles declarats d'interès cultural, la Llei regula especialment el règim de les obres que afectin directament el mateix bé o el seu entorn de protecció. En relació amb els béns mobles, l'instrument principal de protecció objecte de regulació és el control de les exportacions. El capítol tercer regula els règims específics de determinades classes de béns: el patrimoni arqueològic i paleontològic, el patrimoni etnològic, i el patrimoni documental i bibliogràfic. Aquests règims específics no són alternatius sinó complementaris del règim general del capítol segon, que és també plenament aplicable als béns regulats en el capítol tercer. El capítol quart conté les normes relatives a arxius, biblioteques i museus i estableix una regulació específica de l'Arxiu Nacional i la Biblioteca Nacional. El capítol cinquè regula les mesures de foment i difusió. Les mesures de foment pretenen, d'una banda, incentivar la contribució de la societat en la preservació del patrimoni cultural, donant suport a les associacions especialitzades, millorant la formació i la competència de professionals i empreses i, de l'altra, compensar els titulars de béns culturals de les càrregues i obligacions que la Llei els imposa. Les mesures de difusió tenen l'objectiu d'afavorir l'accés i garantir el coneixement del patrimoni cultural. Fomentar l'accés als béns culturals és una necessitat derivada de la concepció que la Llei té del patrimoni cultural com a riquesa col·lectiva; garantir l'ensenyament i la informació és potenciar l'efectivitat de la Llei, ja que la protecció del patrimoni cultural és efectiva en la mesura en què la ciutadania és conscient de la seva importància.

La Llei es clou amb el capítol sisè, que conté el règim sancionador, i les disposicions addicionals, transitòries, derogatòries i finals. Entre aquestes disposicions destaca la

disposició addicional primera, que inclou en la nova categoria legal de béns d'interès cultural els béns declarats d'interès nacional per l'Ordinació II del 13 de juliol de 1964 i l'Ordinació I del 4 de juny de 1970, modificada per acord del Consell General del 5 de juliol de 1988. Capítol primer. Disposicions generals

Article 1

Objecte

1. És objecte d'aquesta Llei la protecció, la conservació-restauració, la conservació integrada, el coneixement, el foment i la difusió del patrimoni cultural d'Andorra. S'entén per conservació totes les operacions destinades a la comprensió d'una obra a conèixer-ne la història i el seu significat, a assegurar-ne la salvaguarda material i, eventualment, la restauració i la revalorització. S'entén per restauració el conjunt d'operacions tècniques i científiques destinades a garantir, en el marc d'una metodologia crítica i estètica, la continuïtat d'una obra d'art. S'entén per conservació integrada el conjunt de mesures que tenen com a finalitat assegurar la perennitat del patrimoni cultural immoble i vetllar pel seu manteniment en un entorn adequat, ja sigui construït, ja sigui natural i per l'adaptació respectuosa amb els seus valors fonamentals a les necessitats de la societat.

2. Integren el patrimoni cultural d'Andorra els béns materials i immaterials relacionats amb la història o la cultura d'Andorra que, pels seus valors històrics, artístics, estètics, arqueològics, paleontològics, etnològics, urbanístics, arquitectònics, científics o tècnics, tenen un interès cultural.

3. Els béns que integren el patrimoni cultural d'Andorra es classifiquen en:

- a) Béns d'interès cultural
- b) Béns inventariats

4. El ministeri titular de la cultura ha d'elaborar l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra, en el qual han de constar tots els béns mobles, immobles i immaterials que integren aquest patrimoni, tant de titularitat pública com de titularitat privada. L'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra consta de quatre seccions on s'inscriuen: en la primera, els béns d'interès cultural, mobles o immobles; en la segona, els béns immobles inventariats; en la tercera, els béns mobles inventariats, i en la quarta, els béns immaterials. Les persones titulars o posseïdores de béns integrants del patrimoni cultural han de facilitar al ministeri titular de la cultura l'examen dels béns i les informacions pertinents per a l'elaboració de l'Inventari, sempre que això no sigui contrari al dret a la intimitat i al respecte de la vida privada.

5. Els béns integrants del patrimoni cultural de titularitat pública són imprescriptibles i només es poden transmetre a d'altres entitats públiques d'Andorra.

Article 2

Béns d'interès cultural

1. Els béns més rellevants del patrimoni cultural d'Andorra han de ser declarats béns d'interès cultural per decret del Govern, a proposta del ministre titular de la cultura. El decret de declaració ha de ser motivat.

2. El procediment de declaració d'un bé d'interès cultural s'inicia per resolució del ministre titular de la cultura, que s'ha de comunicar a les persones interessades i, si es refereix a un bé immoble, també al comú corresponent. La incoació de l'expedient s'efectua o bé d'ofici o bé a instància de qualsevol persona o entitat interessada i comporta l'aplicació immediata de manera provisional al bé afectat del règim jurídic que els articles 14, 15, 19, 20 i 22 estableixen per als béns ja declarats, inclòs el règim

sancionador corresponent. Si el ministeri titular de la cultura decideix no iniciar l'expedient sol·licitat, ha de motivar la seva decisió.

3. En la instrucció de l'expedient de declaració cal donar audiència a les persones afectades. Si es tracta d'un bé immoble, cal donar també audiència al comú on es trobi radicat el bé i obrir un període d'informació pública d'un mes. L'expedient ha de contenir els informes tècnics necessaris, que han d'anar acompanyats amb la documentació gràfica corresponent i amb la informació detallada de l'estat de conservació del bé.

4. L'expedient de declaració s'ha de resoldre en el termini màxim de nou mesos a comptar de la data d'incoació. La caducitat de l'expedient es produeix si un cop transcorregut aquest termini la persona interessada demana l'arxiu de les actuacions i l'Administració no dicta resolució dins dels trenta dies següents. Una vegada caducat, l'expedient no es pot tornar a iniciar en els tres anys següents, llevat que el titular del bé ho demani abans d'aquest termini.

5. La resolució d'incoació de l'expedient i el decret de declaració s'han de publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra. La publicació no ha de fer referència a la titularitat ni al valor econòmic del bé i, en el cas dels béns mobles, tampoc a la seva localització.

6. La declaració d'un bé d'interès cultural només es pot deixar sense efecte seguint el mateix procediment establert per a la declaració. La justificació d'aquesta decisió ha de quedar acreditada degudament en l'expedient.

Article 3

Béns inventariats

1. Són béns inventariats els béns no declarats d'interès cultural següents:

a) Els béns immobles o les parts de béns immobles que, atès el seu interès històric, artístic o cultural, siguin integrats a l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra per resolució del ministre titular de la cultura.

b) Els béns mobles compresos en alguna de les categories següents:

Primera

Béns mobles integrants del patrimoni arqueològic i paleontològic

Segona

Elements procedents del desmembrament de monuments artístics, històrics o religiosos

Tercera

Béns mobles d'interès artístic de més de cent anys d'antiguitat

Quarta

Béns integrants del patrimoni documental i bibliogràfic

Cinquena

Col·leccions i exemplars rars de zoologia, botànica, mineralogia o anatomia

Sisena

Béns mobles integrants del patrimoni etnològic de més de cinquanta anys d'antiguitat

Setena

Els béns mobles restants de més de cent anys d'antiguitat que tinguin valor cultural

Vuitena

Els béns culturals mobles que, tot i tenir una antiguitat inferior a les que s'estableixen en les categories precedents, siguin integrats a l'Inventari per resolució motivada del ministre titular de la cultura

c) Els béns immaterials inclosos a l'Inventari per l'òrgan del ministeri titular de la

cultura competent en matèria de patrimoni etnològic.

2. La inclusió d'un bé moble o immoble a l'Inventari es fa per resolució del ministre titular de la cultura, amb audiència prèvia a les persones afectades i, si es tracta d'un bé immoble, al comú corresponent. La resolució s'ha de publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

3. Els béns compresos en l'apartat 1.c s'inscriuen a l'Inventari sense necessitat de tramitar prèviament un procediment administratiu. Tanmateix, la inscripció s'ha de publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

4. Tots els béns compresos en les categories de la primera a la setena de l'apartat 1.b tenen la consideració de béns inventariats, encara que no se n'hagi formalitzat la inscripció a l'Inventari.

5. El Govern pot per reglament excloure de les categories tercera, cinquena, sisena i setena de l'apartat 1.b els béns que no superin determinats valors econòmics.

Article 4

Tutela del patrimoni cultural

1. Les administracions públiques, en exercici de les seves competències, han de vetllar per la integritat del patrimoni cultural d'Andorra i n'han de fomentar el coneixement, l'acreciment i la difusió; entre altres accions, han de donar suport a les entitats que el mantenen i el difonen. Correspon al Govern definir la política en matèria de patrimoni cultural i coordinar-ne les mesures de protecció.

2. Els comuns han de cooperar amb el Govern en la protecció i la conservació del patrimoni cultural comprès en el seu àmbit territorial, han de comunicar al ministeri titular de la cultura des del mateix moment de tenir-ne coneixement qualsevol situació de perill en què es trobi aquest patrimoni, i, si cal, han d'adoptar immediatament les mesures necessàries per evitar-ne el deteriorament, la pèrdua o la destrucció.

3. Cap poder públic no pot adoptar cap mesura que posi en perill la consecució dels objectius exposats en aquesta Llei.

4. Qualsevol persona que tingui coneixement d'una situació de perill o de la destrucció d'un bé integrant del patrimoni cultural d'Andorra ho ha de comunicar a l'Administració. Qualsevol persona física o jurídica està legitimada per exigir el compliment d'aquesta Llei davant l'Administració pública i els tribunals de justícia.

5. El ministeri titular de la cultura pot inspeccionar en qualsevol moment les obres i les intervencions que es facin en béns integrants del patrimoni cultural d'Andorra. Les persones propietàries o posseïdores d'aquests béns hi han de permetre l'accés del personal del ministeri. Si la inspecció requereix l'entrada en un domicili, cal autorització judicial prèvia.

6. En cas d'interpretació de la Llei preval sempre el principi de menor perjudici per al patrimoni cultural d'Andorra.

Article 5

Consell Assessor del Patrimoni Cultural

1. El Consell Assessor del Patrimoni Cultural és l'òrgan consultiu del Govern en les matèries relacionades amb el patrimoni cultural.

2. El Consell Assessor del Patrimoni Cultural serà constituït sis mesos després i com a màxim de l'entrada en vigor de la present Llei. Serà presidit pel ministre titular de la cultura i integrat, a més, per dos vocals en representació d'aquest ministeri i entre un mínim de dos i un màxim de cinc vocals més, nomenats pel Govern d'entre persones tècniques de competència reconeguda en les diferents àrees del patrimoni cultural. Les vocalies són nomenades per un termini de tres anys, renovables. La secretaria del Consell, amb veu i sense vot, és exercida per la persona nomenada pel ministre d'entre els funcionaris del ministeri titular de la cultura.

3. Cal l'informe previ del Consell Assessor del Patrimoni Cultural per a l'adopció per l'òrgan competent de les resolucions, els actes i els acords següents:

- a) La iniciació del procediment de declaració de béns d'interès cultural
- b) L'acord de deixar sense efecte la declaració d'un bé d'interès cultural

- c) La inclusió d'un bé immoble a l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra
- d) Les ordres d'execució d'obres, adreçades a les persones obligades a conservar els béns d'interès cultural d'acord amb l'article 7.2
- e) Les ordres executives previstes a l'article 8
- f) L'informe per al Govern previ a l'aprovació dels instruments d'ordenació urbanística previstos a l'article 16.1
- g) L'autorització de l'exportació dels béns d'interès cultural i dels béns inventariats
- h) L'autorització d'intervencions arqueològiques o paleontològiques prevista a l'article 24.1
- i) Els estudis d'impacte

4. Correspon també al Consell Assessor del Patrimoni Cultural:

- a) Emetre informe sobre els projectes de disposicions generals en matèria de patrimoni cultural
- b) Emetre la resta d'informes i dictàmens que disposi la normativa vigent i els que li sol·liciti el ministre titular de la cultura
- c) Proposar les iniciatives que consideri convenients per al millor compliment dels objectius d'aquesta Llei
- d) Avaluar un cop l'any l'aplicació de la llei i l'estat general del patrimoni, i fer públics els resultats

5. Perquè el Consell Assessor es pugui constituir vàlidament cal que hi assisteixi més de la meitat dels seus membres, entre els quals hi ha d'haver el president o presidenta. El Consell adopta els seus acords per majoria de vots. El vot de la presidència és diriment en cas d'empat.

Article 6

Projecció exterior

El Govern ha de promoure la difusió exterior del patrimoni cultural d'Andorra i els intercanvis culturals. Igualment, ha de col·laborar amb els governs d'altres estats i amb les organitzacions internacionals en la protecció, la conservació i la difusió del patrimoni cultural.

Capítol segon. Règim general de protecció del patrimoni cultural

Secció primera. Normes comunes als béns d'interès cultural mobles i immobles

Article 7

Deure de conservació

1. Les persones propietàries, titulars d'altres drets reals o posseïdores de béns d'interès cultural, estan obligades a conservar-los, mantenir-los i preservar-los. 2. En cas d'incompliment del deure establert a l'apartat 1, el ministeri titular de la cultura ha d'ordenar a les persones obligades l'execució de les obres o la realització de les actuacions que siguin necessàries per al compliment del deure esmentat. Si no s'executen les actuacions ordenades, el ministeri ha de fer-ne l'execució subsidiària. En cas de perill imminent per al bé, el ministeri titular de la cultura executarà directament les obres imprescindibles per salvaguardar el bé, sense necessitat de requeriment previ.

3. El cost de les obres i actuacions a què fa referència l'apartat 2 és a càrrec de la persona obligada, sempre que es puguin incloure en el deure ordinari de conservació establert a l'apartat 1.

4. És d'interès públic, a l'efecte d'expropiació, l'incompliment dels deures establerts a l'apartat 1 i, en qualsevol cas, el perill de destrucció, de deteriorament greu o d'exportació il·legal d'un bé d'interès cultural.

5. Quan es refereixin a immobles inclosos en conjunts arquitectònics, les mesures descrites als apartats 2, 3 i 4 poden ser adoptades també pels comuns en el marc de les competències que els són pròpies.

Article 8

Reparació de danys causats

Sense perjudici de la sanció que els correspongui, el ministeri titular de la cultura ordenarà a les persones responsables la reparació dels danys causats en béns d'interès cultural, mitjançant les ordres executives de reparació, reposició, reconstrucció, supressió o enderrocament que siguin necessàries per restituir el bé al seu estat anterior. Aquestes intervencions són supervisades pel personal tècnic del ministeri titular de la cultura.

Article 9

Ús dels béns d'interès cultural

1. L'ús a què es destinin els béns d'interès cultural ha de ser compatible amb la seva conservació i amb el respecte de la seva identitat, integritat i autenticitat. Si en el moment de la declaració d'un bé d'interès cultural, aquest bé té un ús que posa en perill la seva preservació, el decret de declaració ha d'establir la paralització o la modificació d'aquest ús. En aquest cas s'ha de fer l'estudi necessari i fixar la indemnització corresponent.

2. Els canvis d'ús d'un monument han de ser autoritzats prèviament pel Govern.

Article 10

Drets de tempteig i retracte

1. El Govern pot exercir el dret de tempteig sobre les transmissions oneroses de la propietat dels béns d'interès cultural següents:

- a) Béns immobles d'interès cultural pertanyents a les categories de monument, zona arqueològica o zona paleontològica, exclosos els entorns de protecció
- b) Béns mobles d'interès cultural

2. El comú corresponent pot exercir subsidiàriament el mateix dret respecte als béns immobles a què fa referència l'apartat 1.a.

3. El termini per exercir el dret de tempteig és de quatre mesos des que la persona propietària comuniqui al ministeri titular de la cultura la seva intenció de transmetre el bé i les condicions de la transmissió. Si la transmissió d'un bé d'interès cultural no es notifica al ministeri titular de la cultura o no es realitza en les condicions notificades, el Govern, i subsidiàriament el comú si es tracta d'un bé immoble, poden exercir el dret de retracte en el termini de sis mesos des que l'Administració de l'Estat tingui coneixement fefaent de la transmissió i de les seves condicions.

Secció segona. Els béns immobles d'interès cultural

Article 11

Classificació

Els béns immobles d'interès cultural es classifiquen en:

- a) Monument: obra d'arquitectura o altra obra material produïda per l'activitat humana, que configura una unitat singular. Pot incloure les seves pertinences i accessoris.
- b) Conjunt arquitectònic: agrupament de construccions, urbanes o rurals, concentrades o disperses, que constitueix una unitat coherent, encara que, en alguns casos, individualment no tinguin valors rellevants.
- c) Paisatge cultural: obra conjunta de l'home i la natura que forma una unitat coherent pels seus valors estètics, històrics o culturals.
- d) Zona arqueològica: lloc on hi ha restes de la intervenció humana en el passat i que només és susceptible de ser estudiat en profunditat per mitjà de la metodologia arqueològica, tant si es troba a la superfície com si és al subsòl.

e) Zona paleontològica: lloc on hi ha vestigis fossilitzats que constitueixen una unitat coherent i amb entitat pròpia, encara que cadascun individualment no tingui valors rellevants.

Article 12

Declaració

1. La declaració d'un bé immoble com a bé d'interès cultural ha d'incloure les especificacions següents:

a) La classe que li és assignada d'acord amb l'article 11

b) La delimitació del seu entorn de protecció, en els monuments i en els conjunts arquitectònics, en els paisatges culturals i en les zones arqueològiques i paleontològiques.

2. El decret de declaració d'un bé immoble d'interès cultural ha d'incloure els criteris arquitectònics i urbanístics que han de regir les intervencions sobre el bé declarat d'interès cultural i sobre l'entorn de protecció definit en la declaració. Aquests criteris també es poden establir mitjançant decret posterior, durant l'any següent al decret de declaració del bé, en la tramitació del qual cal donar audiència a les persones interessades i al comú, i s'ha d'obrir un període d'informació pública.

3. Els criteris establerts pel Govern en aplicació del que preveu l'apartat 2 són executius a partir de la publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra i prevalen sobre els plans urbanístics, els quals s'hi han d'adaptar.

4. La resolució d'iniciació d'expedient per a la declaració d'un bé d'interès cultural pot establir la suspensió de la tramitació de les llicències de parcel·lació, d'obra, edificació o enderrocament que afectin el bé o els béns objecte de l'expedient. Si, en virtut de la declaració d'un bé d'interès cultural, es denega una llicència sol·licitada abans de la iniciació de l'expedient de declaració, el sol·licitant té dret a ser indemnitzat pel Govern pel cost de redacció del projecte i al reemborsament de qualsevol taxa ja abonada, a més de l'interès legal corresponent.

Article 13

Entorns de protecció

1. L'entorn de protecció d'un bé d'interès cultural és l'espai, edificat o no, que dona suport ambiental al bé i que si és alterat pot afectar-ne els valors, les perspectives, la contemplació o l'estudi.

2. El Govern, mitjançant els decrets a què fa referència l'article 12.2, pot establir limitacions en l'edificabilitat dels entorns de protecció dels béns immobles esmentats en l'article 12.1.b), sempre que estiguin justificades per la necessitat de preservar els elements a què fa referència l'apartat 1 del present article.

Article 14

Autorització d'obres

1. Qualsevol obra o intervenció, tant si és de promoció pública com si és de promoció privada, que es pretengui realitzar en un monument, en una zona arqueològica o paleontològica, o en els entorns de protecció respectius ha de ser autoritzada pel ministeri titular de la cultura, prèviament a la concessió de la llicència d'obra o d'edificació, i se n'ha de controlar l'execució. El ministeri pot determinar, com a requisit previ a l'autorització de l'obra, la necessitat de realitzar una intervenció arqueològica. Si l'obra és de promoció privada, l'Estat ha de finançar el cost d'execució de la intervenció arqueològica.

2. En els conjunts arquitectònics i en els seus entorns de protecció, l'autorització prèvia de les obres o intervencions per part del ministeri titular de la cultura és preceptiva mentre no hagi estat aprovat l'instrument d'ordenació a què fa referència l'article 16.1. Un cop aprovat aquest instrument, l'autorització de les obres correspon a l'administració que sigui competent segons la legislació urbanística, amb l'informe previ i preceptiu del ministeri titular de la cultura.

3. En els paisatges culturals i en els seus entorns de protecció, l'autorització prèvia de les obres o intervencions per part del ministeri titular de la cultura és preceptiva mentre no hagi estat aprovat l'instrument de protecció, ús i gestió a què fa referència l'article 16. Un cop aprovat aquest instrument, l'autorització de les obres correspon a l'administració que sigui competent, amb informe previ i preceptiu del ministeri titular de la cultura.

4. Els comuns han de comunicar immediatament al ministeri titular de la cultura les llicències que concedeixin i que afectin béns d'interès cultural o els seus entorns de protecció.

Article 15

Criteria generals sobre les intervencions

1. Els monuments no poden ser enderrocats i se n'han de conservar la identitat, la integritat i l'autenticitat.

2. En els paisatges culturals cal conservar l'aspecte exterior de l'àrea protegida. Només es poden autoritzar les intervencions que siguin compatibles amb la preservació dels valors estètics, culturals i naturals de l'espai.

3. Les intervencions de restauració efectuades en monuments, conjunts arquitectònics i paisatges culturals s'han de basar en principis científics i criteris tècnics.

4. És prohibida la col·locació de publicitat, cables, antenes i tot element pertorbador visible des de l'exterior en els monuments i els seus entorns de protecció, en els conjunts arquitectònics i en els paisatges culturals.

5. En els conjunts arquitectònics cal mantenir l'estructura urbana i arquitectònica i les característiques generals del seu ambient i de la silueta paisatgística. Com a norma general, no es permeten canvis en les alineacions i en l'edificabilitat, ni substitucions d'immobles, excepte si suposen una contribució a la conservació del caràcter del conjunt.

6. En els entorns de protecció dels béns d'interès cultural no es pot autoritzar cap obra ni actuació que impliqui ús del sòl, del subsòl o de l'espai aeri que pugui perjudicar el caràcter arquitectònic o paisatgístic de l'àrea, o pertorbar la visualització del bé.

Article 16

Instruments d'ordenació urbanística

1. La declaració d'un conjunt arquitectònic comporta l'obligació per part del comú o dels comuns afectats d'elaborar, en el termini màxim d'un any, un instrument d'ordenació urbanística on es precisin els criteris que han de regir les intervencions. L'aprovació definitiva de l'instrument correspon a l'òrgan que determini la legislació urbanística i requereix necessàriament l'informe favorable previ del Govern. Si en el moment de la declaració ja existeix un instrument d'ordenació que afecta l'àrea declarada, l'informe del Govern ha de determinar si aquest instrument és suficient per produir els efectes previstos a l'article 14.2, o si ha de ser modificat o complementat.

2. Prèviament a la redacció de l'instrument previst a l'apartat 1 cal fer una anàlisi del conjunt que tingui en compte la seva evolució espacial i que integri les dades arqueològiques, històriques, arquitectòniques, tècniques, econòmiques i socials. Amb l'anàlisi del context urbà i rural s'ha de definir el caràcter general del conjunt i els elements dominants: harmonia de les alçades, colors, materials i formes, característiques de les façanes i cobertes, relació de volums construïts i dels espais, proporcions mitjanes i implantació dels edificis. En tot cas, l'instrument d'ordenació previst a l'apartat 1 ha de contenir les especificacions següents:

a) Criteris sobre edificabilitat i alineacions

b) Activitats, elements i materials autoritzats i no autoritzats

c) Criteris relatius a la conservació, la restauració i la rehabilitació dels edificis i del seu entorn

d) Immobles o parts d'immobles i altres elements que es considerin de valor singular, respecte als quals calgui aplicar una protecció integral

e) Finançament del pla i intervenció pública: mesures de rehabilitació i de revitalització

3. La declaració d'un paisatge cultural comporta l'obligació per part de l'administració o administracions afectades, d'elaborar un instrument de protecció, ús i gestió on es precisin els criteris que han de regir les intervencions. L'aprovació definitiva de l'instrument, que haurà de produir-se en el termini màxim de divuit mesos a comptar de la declaració, correspon a l'òrgan que determini la legislació, i requereix necessàriament l'informe favorable previ del Govern. Si en el moment de la declaració ja existeix un instrument de protecció, ús i gestió que afecta l'àrea declarada, el Govern ha de determinar si aquest instrument és suficient per produir els efectes previstos a l'article 14.4, o si ha de ser modificat o complementat.

Secció tercera. Altres normes de protecció dels béns immobles

Article 17

Estudis d'impacte

1. Amb caràcter previ a l'aprovació de projectes de grans infraestructures i d'altres d'especial incidència en el territori que puguin afectar àrees pròximes a béns immobles d'interès cultural o béns immobles inventariats, s'ha de fer un estudi d'impacte sobre el patrimoni cultural i el seu entorn.
2. L'estudi ha de concloure amb una declaració positiva o negativa d'impacte. En cas de declaració positiva cal que l'estudi quantifiqui l'impacte i disposi les mesures necessàries per a la conservació i la protecció del patrimoni cultural.
3. Les despeses que comporti la salvaguarda dels béns culturals afectats per obres públiques, inclosos els treballs arqueològics previs, van a càrrec del promotor de l'obra.

Article 18

Els béns immobles inventariats

1. Qualsevol modificació que es pretengui realitzar en un bé immoble o en una part d'un immoble inventariats ha de ser comunicada pel promotor al ministeri titular de la cultura tres mesos abans de sol·licitar la llicència urbanística corresponent. Amb la comunicació cal adjuntar el projecte corresponent.
2. En el termini de tres mesos des de la recepció de la comunicació, el ministre titular de la cultura pot denegar l'autorització de les obres sempre que iniciï expedient per a la declaració de bé d'interès cultural.

Secció quarta. Els béns mobles

Article 19

Autorització d'exportacions

1. Cal l'autorització prèvia del ministeri titular de la cultura per a les sortides del territori nacional, temporals o definitives, dels béns d'interès cultural i dels béns inventariats.
2. En el cas d'exportacions temporals, l'autorització es concedeix sempre que es garanteixi el retorn dels béns al territori nacional.
3. L'Estat pot expropiar els béns per als quals es demani l'exportació definitiva. Si es denega l'autorització d'exportació d'un bé no declarat d'interès cultural que faci menys de cinquanta anys que hagi estat importat a Andorra, el seu propietari té dret a demanar i obtenir que l'Estat l'hi expropii.
4. En cap cas no es pot autoritzar l'exportació definitiva dels béns d'interès cultural ni dels béns pertanyents a col·leccions públiques.
5. L'Estat ha de dur a terme les accions necessàries per a la recuperació dels béns culturals que hagin sortit il·legalment del territori andorrà i per al retorn dels béns integrants del patrimoni cultural andorrà que es troben a l'exterior.
6. Els béns que hagin estat exportats contravenint el que estableix aquest article són propietat de l'Estat, llevat que la persona propietària demostrï la pèrdua o la sostracció del bé abans de l'exportació. En aquest cas, la persona propietària ha de pagar les despeses que l'Estat hagi tingut per a la recuperació del bé.

7. Queden excloses de les disposicions d'aquest article les exportacions de béns mobles integrants del patrimoni cultural següents:

- a) Les que siguin conseqüència de permutes entre estats
- b) Les d'obres d'autors vius
- c) Les de béns que es reexportin abans de transcórrer deu anys des de la seva entrada al país

Article 20

Dels béns mobles d'interès cultural

1. Els béns mobles poden ser declarats d'interès cultural singularment o com a col·lecció. S'entén per col·lecció el conjunt de béns culturals conservat per una persona o entitat i que constitueix una unitat coherent.
2. Els béns mobles declarats d'interès cultural no poden ser destruïts. Qualsevol restauració o intervenció que s'hi faci ha de ser aprovada prèviament pel ministeri titular de la cultura.
3. Les col·leccions declarades d'interès cultural no poden ser disgregades sense autorització del Govern.

Article 21

Dels béns mobles inventariats

1. Els béns mobles inventariats han de ser conservats per les persones propietàries, titulars d'altres drets reals o posseïdores i s'han de destinar a un ús compatible amb la seva conservació. La transformació o eliminació d'aquests béns només és possible en els supòsits previstos i d'acord amb el procediment establert en la normativa vigent.
2. Només als efectes de l'elaboració de l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra, les persones propietàries o posseïdores de béns que reuneixen les característiques que estableix l'article 3.1.b i no estan inscrits a l'Inventari han de comunicar-ho al ministeri titular de la cultura.

Article 22

Dipòsit cautelar

Si la conservació d'un bé moble d'interès cultural o inventariat no queda garantida en el lloc on es troba, el ministeri titular de la cultura ha d'ordenar el dipòsit provisional en un lloc que compleixi les condicions necessàries de seguretat i conservació. També el ministeri titular de la cultura ha d'ordenar el dipòsit provisional del bé en cas que la persona propietària, titular d'altres drets reals o posseïdora incompleixi el deure de conservació.

Capítol tercer. Règims específics de determinats béns

Secció primera. El patrimoni arqueològic i paleontològic

Article 23

Concepte i règim jurídic

1. El patrimoni arqueològic és integrat pels béns mobles i immobles, tant si són a la superfície com si són al subsòl, susceptibles de contribuir al coneixement de la història i que per ser estudiats requereixen les tècniques de la metodologia arqueològica. El patrimoni paleontològic és integrat pels elements fossilitzats relacionats o no amb l'ésser humà que presenten un valor històric, cultural o científic.
2. La protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic es regeix pel règim general establert en aquesta Llei i, a més, per les disposicions de la present secció.

Article 24

Intervencions arqueològiques o paleontològiques

1. La realització d'intervencions arqueològiques o paleontològiques requereix

l'autorització prèvia del ministeri titular de la cultura. Es consideren intervencions arqueològiques o paleontològiques les prospeccions, els sondeigs, les excavacions i qualsevol altra intervenció, amb remoció de terres o sense, que tingui per finalitat descobrir o investigar restes arqueològiques o paleontològiques.

2. El ministeri titular de la cultura pot realitzar intervencions arqueològiques o paleontològiques en qualsevol terreny on es presumeixi l'existència de restes.

La persona afectada té dret a ser indemnitzada per l'ocupació temporal del seu terreny, si aquest és de propietat privada.

Article 25

Suspensions d'obres

Si durant l'execució de qualsevol tipus d'obra es troben restes arqueològiques o paleontològiques, tant el promotor com el constructor i el director facultatiu de l'obra estan obligats a aturar l'obra des del primer indici i comunicar-ho immediatament al ministeri titular de la cultura, el qual ha de comprovar el valor de la troballa. Si la suspensió es prorroga més de dos mesos i el promotor és privat, aquest té dret a ser indemnitzat pels perjudicis que li comporti el retard de l'obra. En el termini màxim de sis mesos, el ministeri ha de resoldre a favor de la continuació de l'obra suspesa o a favor del manteniment de la suspensió i la iniciació d'expedient de declaració de bé d'interès cultural.

Article 26

Règim de les troballes

1. El producte de les intervencions arqueològiques o paleontològiques i les troballes casuals de béns arqueològics o paleontològics es consideren de domini públic i han de ser posats a disposició del ministeri titular de la cultura, que els ha de destinar a un museu o un centre adequat.

2. En el cas de troballes casuals, la persona descobridora i la propietària del terreny on s'hagi produït el descobriment tenen dret a rebre com a compensació una quantitat equivalent a una quarta part del valor dels béns, cadascuna d'elles. Si hi ha més d'un propietari o més d'un descobridor, s'han de distribuir la quarta part que els correspon. No es consideren troballes casuals les produïdes com a conseqüència d'intervencions arqueològiques o paleontològiques, tant si són autoritzades com si són il·legals.

3. Aquest article no s'aplica a les troballes d'estructures arquitectòniques de caràcter arqueològic. No obstant això, qui en descobreixi ho ha de comunicar al ministeri titular de la cultura.

Secció segona. El patrimoni etnològic

Article 27

Concepte i règim de protecció

1. Constitueixen el patrimoni etnològic el conjunt d'objectes, edificacions, processos tècnics, idees, hàbits i valors que integren o han integrat la cultura del poble andorrà i en defineixen la identitat; en especial aquells en procés de desaparició o transformació que han perdut l'ús i la funcionalitat que els eren propis.

2. Als béns etnològics de caràcter material, mobles o immobles, els és d'aplicació el règim de protecció general establert en aquesta Llei.

3. Pel que fa als béns etnològics de caràcter immaterial, el ministeri titular de la cultura els ha de documentar mitjançant la seva inclusió a l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra, n'ha de fomentar la conservació i l'estudi i ha de donar suport a les entitats que els mantenen i els difonen.

Secció tercera. El patrimoni documental i bibliogràfic

Article 28

Concepte de patrimoni documental

1. S'entén per document tota expressió en llenguatge natural o convencional i qualsevol altra expressió gràfica, sonora o en imatge, recollides en qualsevol tipus de suport material.

2. Integren el patrimoni documental d'Andorra els documents següents:

a) Els produïts o rebuts en l'exercici de les seves funcions pels poders públics d'Andorra, incloses les institucions històriques, les entitats parapúbliques, les persones físiques o jurídiques gestores de serveis públics o les entitats de capital social majoritàriament públic

b) Els de més de trenta anys d'antiguitat produïts o rebuts en l'exercici de les seves funcions per entitats privades sense afany de lucre que desenvolupin la seva activitat a Andorra

c) Els de més de cent anys d'antiguitat produïts o rebuts per qualsevol persona física o empresa privada, i els de menor antiguitat que hagin estat produïts en suports de caducitat inferior als cent anys

d) Els conservats en arxius de titularitat pública

e) Els produïts o rebuts per persones físiques privades en l'exercici de funcions públiques; en especial, els protocols notariais

f) Els documents objecte de cessió o de donació expressa

Article 29

Concepte de patrimoni bibliogràfic

El patrimoni bibliogràfic d'Andorra està integrat per les biblioteques, les hemeroteques i les col·leccions bibliogràfiques i hemerogràfiques, i també per les obres de creació o d'investigació, de caràcter unitari o seriat, impreses, manuscrites o reproduïdes en qualsevol suport, la conservació de les quals és d'interès pel seu valor per a la informació, l'educació, la investigació i el lleure. En especial, integren el patrimoni bibliogràfic d'Andorra els béns bibliogràfics

següents:

a) Els exemplars de la producció bibliogràfica andorrana que són objecte de dipòsit legal i els que tenen alguna característica rellevant que els singularitza

b) Els exemplars d'obres integrants de la producció bibliogràfica andorrana i els relacionats amb la cultura i la història d'Andorra dels quals no consti l'existència d'almenys un exemplar en biblioteques públiques

c) Els béns bibliogràfics manuscrits, els de més de cent anys d'antiguitat, i els de menor antiguitat produïts en suports de caducitat inferior als cent anys

d) Els béns conservats en biblioteques de titularitat pública

Article 30

Règim de protecció

1. Sense perjudici que els més rellevants puguin ser declarats d'interès cultural, tots els béns integrants del patrimoni documental o bibliogràfic formen part del patrimoni cultural d'Andorra i han de ser conservats per les persones titulars o posseïdores en els termes establerts a l'article 21.

2. Si el compliment del deure de conservació els resulta massa oneros, les persones titulars o posseïdores de béns integrants del patrimoni documental o bibliogràfic poden posar-los a disposició del ministeri titular de la cultura, que els ha de dipositar a l'arxiu, a la biblioteca o a la institució adequada. La cessió dels béns per a la seva conservació no en comporta, per si sola, l'alteració de la titularitat.

Capítol quart. Els arxius, les biblioteques i els museus

Article 31

Els arxius

1. Són arxius els conjunts orgànics de documents, o la reunió de diversos conjunts, reunits per les persones o entitats públiques o privades en l'exercici de les seves

activitats, per a la investigació, la cultura, la informació i la gestió administrativa. També s'anomenen arxius les institucions culturals on es reuneixen, conserven, ordenen i difonen, per a les finalitats anteriorment esmentades, aquests conjunts de documents.

2. L'Arxiu Nacional té per funcions recollir, conservar i difondre la documentació de l'Administració de l'Estat i dels organismes i entitats que en depenen, i la documentació rellevant relacionada amb Andorra i amb la seva història. També és funció de l'Arxiu Nacional donar suport tècnic a la resta d'arxius públics o d'interès públic del Principat i vetllar per la conservació del patrimoni documental d'Andorra. El dret i les condicions d'accés al patrimoni documental conservat a l'Arxiu Nacional es regirà per una regulació específica.

3. Les persones propietàries o posseïdores de béns integrants del patrimoni documental han de mantenir i gestionar el seu propi arxiu, sense perjudici del que estableix l'article 30.2.

Article 32

Les biblioteques

1. Són biblioteques les institucions culturals que reuneixen, conserven, cataloguen i difonen un conjunt organitzat de béns bibliogràfics amb la finalitat de facilitar-ne l'ús per a la informació, la investigació, l'educació i el lleure.

2. El ministeri titular de la cultura pot prestar suport tècnic a les biblioteques de titularitat pública i a les privades amb les quals hagi establert un conveni de col·laboració.

3. La Biblioteca Nacional té per funcions recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica d'Andorra i la relacionada amb el Principat. També és funció de la Biblioteca Nacional vetllar per la conservació del patrimoni bibliogràfic d'Andorra.

4. Són d'accés públic els fons bibliogràfics recollits en les biblioteques de titularitat pública o qualificades d'ús públic. Tenen la consideració de biblioteques d'ús públic totes les biblioteques privades que rebin ajuts de les administracions públiques. Amb caràcter transitori, pot denegar-se la consulta dels béns bibliogràfics que es trobin en males condicions de conservació.

Article 33

Els museus

1. Són museus les institucions culturals permanents sense finalitat de lucre, al servei de la societat i del seu desenvolupament, que reuneixen, adquireixen, conserven, investiguen, documenten, exhibeixen i difonen dades materials de l'ésser humà i del seu entorn, i conjunts de béns culturals i naturals per a finalitats d'estudi, educació i gaudi.

2. Correspon al ministeri titular de la cultura determinar les institucions culturals que tenen la categoria de museu.

3. El ministeri titular de la cultura pot prestar suport tècnic als museus de titularitat pública o privada amb els quals hagi establert un conveni de col·laboració.

Article 34

Regulació i inspecció

El Govern regula per reglament les condicions que han de complir els arxius, les biblioteques i els museus. Correspon al ministeri titular de la cultura inspeccionar-ne el compliment.

Capítol cinquè. Foment i difusió del patrimoni cultural

Secció primera. Foment

Article 35

Ajuts públics

1. El Govern ha d'establir un programa anual d'inversions per concedir ajuts per a la conservació integrada, la restauració, el manteniment i la millora del patrimoni cultural. La dotació pressupostària per a aquest programa ha de ser com a mínim igual al 0'5% de la inversió en obra pública que preveu adjudicar el Govern durant l'exercici.
2. En l'atorgament dels ajuts s'han de fixar les garanties necessàries per evitar l'especulació amb els béns que en són objecte.
3. Les persones i les entitats que no compleixen el deure de conservació establert en els articles 7 i 21 no es poden acollir als ajuts de l'Estat.
4. Si en el termini de cinc anys des del pagament d'una subvenció estatal l'Estat adquireix el bé corresponent, l'import de la subvenció s'ha de considerar com un lliurament a compte i deduir-se del preu d'adquisició.
5. El Govern, considerant que el patrimoni cultural és un bé comú, estimularà la seva conservació i promoció, incentivant i promovent iniciatives privades dirigides cap al coneixement, la protecció, la restauració i la revitalització del patrimoni cultural.

Article 36

Pagaments amb béns culturals

Les administracions públiques poden acceptar, a sol·licitud de la persona interessada, la dació de béns integrants del patrimoni cultural d'Andorra en pagament de deutes tributaris o d'altre tipus.

Secció segona. Difusió

Article 37

Accés als béns integrants del patrimoni cultural

1. Els béns integrants del patrimoni cultural de titularitat pública o pertanyents a entitats privades sense finalitat de lucre han de poder ser visitats pel públic, sense perjudici de les limitacions que es derivin de l'ús a què estigui destinat cada bé, del dret a la intimitat i del respecte a la vida privada.
2. Els ajuts públics destinats a la conservació, la restauració i la millora de béns integrants del patrimoni cultural poden condicionar-se a l'accessibilitat del bé per a la visita pública i l'estudi.

Article 38

Difusió del coneixement del patrimoni cultural

1. El ministeri titular de l'educació ha d'incloure en els currículums dels nivells de l'ensenyament el coneixement del patrimoni cultural d'Andorra.
2. El ministeri titular de la cultura ha de promoure campanyes i accions específiques de sensibilització, i programes d'informació sobre la importància de preservar el patrimoni cultural, i també ha de fomentar l'edició de publicacions d'investigació i de difusió d'aquest patrimoni.
3. Les dades de l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra són públiques. No obstant això, cal el consentiment de la persona titular del bé per a la consulta pública de les dades relatives a la titularitat i el valor dels béns, i també la seva localització si es tracta de béns mobles. Cal l'autorització del ministeri titular de la cultura per a la consulta de les dades referents a la situació de jaciments arqueològics o paleontològics no oberts a la visita pública.

Capítol sisè. Les infraccions i les sancions

Article 39

Classificació de les infraccions

1. L'incompliment de les obligacions establertes en aquesta Llei té la consideració d'infracció administrativa, llevat que constitueixi delictes.
2. Tenen la consideració d'infraccions lleus:

- a) La manca de notificació de la transmissió dels béns d'interès cultural previstos a l'article 10.1
- b) L'incompliment del deure de permetre al ministeri titular de la cultura l'accés als béns a què fa referència l'article 1.4 o de facilitar les informacions pertinents perquè siguin inclosos a l'Inventari general
- c) L'incompliment del deure establert a l'article 37 de permetre la visita pública dels béns integrants del patrimoni cultural
- d) La resistència injustificada a l'exercici de la potestat inspectora de l'Administració
- e) L'incompliment del deure de conservació dels béns mobles inventariats
- f) L'incompliment dels requeriments formulats per l'Administració

3. Tenen la consideració d'infraccions greus:

- a) L'incompliment dels deures de conservació, manteniment i preservació dels béns d'interès cultural
- b) La discrepància d'una col·lecció declarada d'interès cultural sense autorització del Govern
- c) La destrucció il·legal de béns mobles inventariats
- d) L'incompliment de l'obligació de comunicació del descobriment de restes arqueològiques o paleontològiques, o del deure de lliurament dels béns trobats
- e) L'incompliment de la suspensió d'obres amb motiu del descobriment de restes arqueològiques o paleontològiques o de les suspensions d'obres ordenades per l'Administració
- f) L'atorgament pels comuns de llicències d'obres que incompleixin el que disposa l'article 14
- g) L'exportació il·legal de béns integrants del patrimoni cultural

4. Té la consideració d'infracció molt greu la destrucció total o parcial de béns mobles o immobles declarats d'interès cultural.

5. Tenen la consideració d'infraccions greus o molt greus en funció del dany potencial o efectiu al patrimoni cultural:

- a) La realització d'intervencions arqueològiques o paleontològiques sense l'autorització del ministeri titular de la cultura
- b) La realització d'intervencions sobre béns immobles d'interès cultural sense llicència o incomplint les seves condicions
- c) La realització d'intervencions sobre béns mobles d'interès cultural sense l'aprovació del ministeri titular de la cultura o incomplint les seves condicions
- d) La modificació de béns immobles inventariats incomplint el que estableix l'article 18
- e) El canvi d'ús d'un bé d'interès cultural sense l'aprovació del Govern o el manteniment d'usos declarats incompatibles

Article 40

Sancions

1. Les infraccions administratives tipificades a l'article 39 són sancionades, si els danys causats al patrimoni cultural poden ser valorats econòmicament, amb una multa d'un import que pot comprendre entre una i tres vegades el valor dels danys causats.

2. Si els danys no poden ser valorats econòmicament, s'apliquen les sancions següents:

- a) Per a les infraccions lleus, multa d'un import de 300 fins a 3.000 euros
- b) Per a les infraccions greus, multa de 3.001 fins a 60.000 euros
- c) Per a les infraccions molt greus, multa de 60.001 fins a 300.000 euros

3. La quantia de les sancions s'ha de graduar proporcionalment a la gravetat dels fets, les circumstàncies de la persona sancionada i el perjudici causat o que s'hauria pogut causar al patrimoni cultural.

4. L'òrgan competent per imposar una sanció pot acordar el comís dels materials o instruments emprats en l'activitat il·lícita.

Article 41

Competències i procediment

1. La tramitació de l'expedient correspon al ministeri titular de la cultura.
2. La imposició de les sancions previstes en aquesta Llei correspon al ministre titular de la cultura si es tracta d'infraccions lleus, i al Govern si es tracta d'infraccions greus o molt greus.
3. Les infraccions tipificades a l'article 39.5.b que siguin sancionades d'acord amb aquesta Llei no poden ser sancionades per aplicació de la legislació urbanística.

Article 42

Mesures cautelars

Quan existeixin indicis racionals de la realització d'una infracció que pugui causar un perjudici al patrimoni cultural d'Andorra, o si s'ha incoat expedient sancionador, el ministeri titular de la cultura ha d'acordar la paralització de les actuacions corresponents i també el dipòsit cautelar dels objectes afectats o dels instruments utilitzats.

Article 43

Prescripció

1. Les infraccions lleus prescriuen al cap d'un any d'haver-se comès; les infraccions greus al cap de quatre anys, i les infraccions molt greus al cap de cinc anys. El termini de prescripció s'interromp per la iniciació del procediment sancionador, amb coneixement de la persona interessada.
2. Les sancions prescriuen al cap d'un any des que són fermes en el cas d'infraccions lleus, i al cap de quatre anys en el cas d'infraccions greus o molt greus. El termini de prescripció s'interromp per la iniciació, amb coneixement de la persona interessada, del procediment d'execució.

Disposició addicional primera

Són béns immobles d'interès cultural, amb la categoria que respectivament els correspongui segons l'article 11 d'aquesta Llei, les capelles romàniques, els monuments artístics, els monuments artístics-arqueològics i zones d'interès històric i prehistòric d'interès nacional compresos en l'Ordinació II, del 13 de juliol de 1964, i en l'Ordinació I, apartat 2n, del 4 de juny de 1970, modificada per acord del Consell General adoptat en la sessió ordinària del 5 de juliol de 1988, que s'inclouen en la llista que es publica com a annex de la present Llei.

Disposició addicional segona

Les mesures que s'adoptin en aplicació d'aquesta Llei no poden atemptar contra el dret a la intimitat ni el respecte de la vida privada.

Disposició transitòria

1. Mentre no hagin estat delimitats expressament, es consideren entorns de protecció dels monuments declarats en virtut de la disposició addicional primera els espais compresos dins d'un radi de cent metres comptats des del perímetre exterior del monument.
2. Mentre no es dictin els decrets de delimitació corresponents, no es pot fer cap nova construcció ni cap ampliació de volumetria, en els entorns definits en l'apartat 1, sense l'informe favorable previ dels serveis del Patrimoni cultural. Un cop es dictin els decrets esmentats, s'aplicaran els criteris que s'hi estableixin.

Disposició derogatòria

1. Queden derogades l'Ordinació II, del 13 de juliol del 1964, l'Ordinació I, apartat 2n, del 4 de juny del 1970 i l'Ordinació del 5 de juliol del 1988, així com totes les

disposicions legals d'igual o inferior rang, vigents abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, que la contradiguin o s'hi oposin.

2. Es deroga l'article 2 de la Llei del 9 de novembre de 1983, de protecció del patrimoni cultural-natural d'Andorra. La resta dels articles de la Llei esmentada es mantenen en vigor amb aplicació exclusivament als béns integrants del patrimoni natural.

Disposició final primera

El Govern ha d'aprovar en el termini màxim de dos anys els decrets de delimitació dels entorns de protecció de cadascun dels monuments declarats en virtut de la disposició addicional primera. Aquests expedients han de seguir el procediment regulat a l'article 2.

Disposició final segona

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 12 de juny del 2003

Francesc Areny Casal

Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Jacques Chirac

President de la República Francesa

Copríncep d'Andorra

Joan Enric Vives Sicília

Bisbe d'Urgell

Copríncep d'Andorra

Annex

Parròquia de Canillo

Monuments

Església de Sant Serni de Canillo

Església de Sant Bartomeu de Soldeu

Església de Sant Pere del Tarter

Església de Sant Joan de Caselles

Església de la Santa Creu

Església de Sant Miquel de Prats

Santuari vell de Meritxell

Santuari nou de Meritxell

Zones arqueològiques

Meners de Ransol

Gravats de la Roca de les Bruixes

Parròquia d'Encamp

Monuments

Església i Comunidor de Santa Eulàlia

Església de Sant Romà de les Bons

Torre dels Moros (Castell de les Bons)

Església de Sant Miquel de la Mosquera

Església de Sant Marc i Santa Maria

Església de Sant Romà de Vila

Zones arqueològiques

Balma del Llunci

Parròquia d'Ordino
Monuments
Església de Sant Corneli i Sant Cebrià
Església de Sant Serni de Llots
Església de Sant Martí de la Cortinada
Església de Sant Miquel d'Ansalonga
Església de Sant Pere del Serrat
Església de Sant Roc de Sornàs
Capella de casa Rossell
Església de Santa Bàrbara
Mola i serradora de cal Pal
Casa Rossell
Colomer de casa Rossell
Casa d'Areny-Plandolit
Conjunts arquitectònics
Cabanes del Castellar
Zones arqueològiques
Gravats de la Terra de la Mola
Gravats de Sornàs
Mina de Llorts
Mina de la cabana dels Meners
Parròquia de la Massana
Monuments
Església de Sant Iscle i Santa Victòria
Església de Sant Joan de Sispony
Església de Sant Cristòfol d'Anyós
Església de Sant Ermengol de l'Aldosa
Església de Sant Romà d'Erts
Església de Sant Andreu d'Arinsal
Església de Sant Climent de Pal
Pont de Sant Antoni de la Grella
Farga Rossell
Parròquia d'Andorra la Vella
Monuments
Església de Sant Esteve
Església de Sant Andreu
Casa de la Vall
Església de Santa Coloma
Pont de la Margineda
Zones arqueològiques
Zona arqueològica del Roc d'Enclar
Parròquia de Sant Julià de Lòria
Monuments
Església de Sant Julià i Sant Germà de Lòria
Santuari de la Mare de Déu de Canòlic
Església de Sant Esteve de Bixessarri
Església de Sant Serni de Nagol
Església de Sant Martí de Nagol
Església de Sant Miquel de Fontaneda
Església de Sant Pere d'Aixirivall
Església de Sant Romà d'Auvinyà
Zones arqueològiques
Balma de la Margineda
Parròquia d'Escaldes-Engordany
Monuments

Església de Sant Pere Màrtir
Església de Sant Miquel d'Engolasters
Església de Sant Romà dels Vilars
Pont dels Escalls
Pont Pla
Pont d'Engordany
Pont de la Tosca
Zones arqueològiques
Gravats de cal Diumenge
Farga d'Andorra
Sant Jaume d'Engordany